
Uw ziekenhuis	Afdeling & route	Openingstijden
MCL Leeuwarden	Oncologisch Centrum Leeuwarden	Maandag 08.00 - 12.00 uur / 13.00 - 16.00 uur
Henri Dunantweg 2	98	Dinsdag 08.00 - 12.00 uur / 13.00 - 16.00 uur
8934 AD	Telefoon: 058 - 286 66 60	Woensdag 08.00 - 12.00 uur / 13.00 - 16.00 uur
Leeuwarden		Donderdag 08.00 - 12.00 uur / 13.00 - 16.00 uur
		Vrijdag 08.00 - 12.00 uur / 13.00 - 16.00 uur
		Zaterdag Gesloten
		Zondag Gesloten

De schildwachtlierprocedure

Het opsporen en weghalen van de schildwachtlier.

De schildwachtlierprocedure is een methode om bij borstkanker eventuele uitzaaiingen van kankercellen in de oksellymfeklieren op te sporen. De schildwachtlier wordt ook wel de poortwachter genoemd.

Schildwachtlierprocedure

Bij een kwaadaardige tumor in de borst, kunnen er kankercellen uitzaaien naar de lymfeklieren.

De schildwachtlier zit bij de meeste mensen in de oksel, en is de eerste lymfeklier waar eventuele uitzaaiingen van de tumor terecht komen. Deze klier wordt ook wel de poortwachterklier of *sentinel node* genoemd.

Als er geen uitzaaiing in de schildwachtlier zit, betekent dit dat er ook geen uitzaaiingen in de andere klieren zitten.

Het doel van de schildwachtlierprocedure is om eventuele uitzaaiingen vroegtijdig te kunnen vinden. Tijdens deze procedure wordt de schildwachtlier opgespoord en met een operatie weggehaald.

Er worden twee technieken gebruikt om de schildwachtlier te vinden. De eerste techniek vindt plaats vóór de operatie en de tweede techniek vindt plaats tijdens de operatie.

Deze methoden worden vaak samen toegepast, waardoor de klier in 98% van de gevallen wordt gevonden.

Techniek 1: Bij de eerste techniek krijgt u een radioactieve vloeistof ingespoten rondom de tumor in de borst of bij de tepel. Meestal zijn dit een aantal kleine injecties. Dit vindt plaats op de afdeling nucleaire geneeskunde. Deze injecties kunnen gevoelig zijn.

De radioactieve vloeistof gaat vervolgens naar de schildwachtklier. Dit kan enkele uren duren. Na een aantal uren wordt er een scan gemaakt.

Meestal is de radioactieve vloeistof op het beeld goed zichtbaar en kan de schildwachtklier worden gevonden. Als de schildwachtklier is gevonden markeert een zorgverlener de juiste plek op de huid.

Techniek 2: De tweede techniek om de schildwachtklier op te sporen, vindt plaats tijdens de operatie. U bent dan onder narcose.

Er wordt een kleine hoeveelheid blauwe kleurstof rondom de tumor in de borst of rondom de tepel ingespoten.

Deze kleurstof gaat naar de schildwachtklier, waardoor deze blauw kleurt. Dit duurt slechts enkele minuten.

Nadat de plek is gedesinfecteerd maakt de chirurg een snee ter hoogte van de haargrens in de oksel.

Naast dat de klier meestal blauw kleurt door de kleurstof, gebruikt de chirurg een speciaal apparaat om de ingespoten radioactieve vloeistof op te sporen en daarmee de schildwachtklier te vinden.

Vervolgens verwijdert de chirurg de klier en stuurt deze voor verder onderzoek op naar een laboratorium.

Behandelcombinatie

De schildwachtklierprocedure wordt meestal gecombineerd met een operatie aan de borst.

De eerste techniek, het inspuiten van de radioactieve vloeistof en de scan, vindt een dag of dagdeel vóór de operatie plaats. Na het toedienen van de radioactieve vloeistof tot aan de operatie mag u uw oksel niet wassen of daar deodorant gebruiken.

Uw voorbereiding

Bereid u voor en houd u aan de onderstaande instructies.

Bent u zwanger of geeft u borstvoeding?

Als u zwanger bent of denkt te zijn bespreek dit vóór de behandelingen met uw zorgverlener.

Ook wanneer u borstvoeding geeft moet u dit aangeven.

Metalen in het lichaam

De scan ondervindt geen hinder van eventuele aanwezige metalen in uw lichaam (pacemakers, gewrichtsprothesen, etc.).

Kleding en sieraden

Bereid u voor door de onderstaande stappen goed door te lezen

Kleding en sieraden

Draag bovenkleding die u makkelijk uit kunt trekken. U mag tijdens het prikken en de scan geen beha dragen.

Wat neemt u mee?

Bereid u voor door de onderstaande stappen goed door te lezen.

Neem voor uw ziekenhuisbezoek het volgende mee:

- De pas van uw ziektekostenverzekering.
- Een geldig legitimatiebewijs (identiteitskaart, rijbewijs, paspoort).
- Een lijstje met medicijnen die u gebruikt. Dit wordt in sommige ziekenhuizen ook wel een AMO (Actueel Medicatie Overzicht) genoemd.

Na het onderzoek

Nazorg

Bijwerkingen blauwe kleurstof

Door de blauwe kleurstof kan uw urine en ontlasting tijdelijk blauw/groen van kleur zijn. Ook kunt u een grauwe kleur krijgen in het gezicht. De plek waar de blauwe kleurstof is ingespoten op de borst kan tot een jaar zichtbaar blijven.

De uitslag van het onderzoek

Ongeveer tien dagen na de operatie hoort u op het spreekuur van de chirurg of verpleegkundig specialist de uitslag van de onderzochte schildwachtklier(en). Als er geen tumorcellen worden gevonden, hoeft de oksel niet behandeld te worden. Als er wel uitzaaiingen worden gevonden in de schildwachtklier, krijgt u meestal een aanvullende behandeling van de lymfeklieren. Meestal is dit bestraling op de oksel. Dit hangt af van veel factoren, zoals de grootte van de uitzaaiingen in de schildwachtklier, de grootte van de tumor in de borst en de kenmerken van de tumor in de borst. De chirurg of verpleegkundig specialist bespreekt met u wat dan het beste is om te doen.

Radioactieve vloeistof

De radioactieve stof die u krijgt toegediend, levert geen gevaar op voor uw gezondheid en

uw naasten en verlaat op natuurlijke wijze uw lichaam.

Pijn in het okselgebied of onderkant van de bovenarm

Mensen kunnen na de ingreep een schrijnend, doof of branderig gevoel in het okselgebied of onderkant van de bovenarm ervaren. Meestal gaat dit na enkele weken weer over.

Lymfoedeem of vochtophoping

De kans op vochtophoping (lymfoedeem) in de arm is bij de schildwachtklierprocedure minimaal. Wel kan de plaats van de operatie wat gezwollen zijn door wondvocht. Dit verdwijnt vanzelf.

Dagelijkse activiteiten

U mag de eerste twee weken niet zwaar tillen en niet intensief gebruik maken van de arm bij sporten of hobby's, zoals bij tennis, het snoeien van struiken of bomen. Verder zijn er geen bewegingsbeperkingen. In de eerste week kan bewegen wat lastig zijn.

Gebruik van deodorant

Bij de schildwachtklierprocedure mag u een week na de operatie weer deodorant gebruiken.

Risico's

Mogelijke risico's tijdens en na uw onderzoek of behandeling

Straling

U krijgt tijdens het onderzoek een kleine hoeveelheid radioactieve vloeistof ingespoten. Dat is nodig voor het onderzoek. Deze vloeistof levert geen gevaar op voor uw gezondheid en uw naasten en verlaat op natuurlijke wijze uw lichaam.

Verdiepende informatie

Bekijk meer informatie over uw onderzoek of therapie

Heeft u nog vragen over dit onderzoek?

Heeft u na het lezen en kijken nog vragen, stel die dan gerust aan uw arts, verpleegkundige of aan een van de medewerkers van de afdeling nucleaire geneeskunde.

Lees meer over de schildwachtklierprocedure

Op de [website van Borstkankervereniging Nederland \(https://www.borstkanker.nl/medische-informatie/behandelingen-bij-borstkanker/schildwachtklierprocedure\)](https://www.borstkanker.nl/medische-informatie/behandelingen-bij-borstkanker/schildwachtklierprocedure) vindt uw meer informatie over het onderzoek.